

นินยามการแพ้ย้าซ่า

ฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาลศรีนครินทร์

การแพ้ยาซ้ำ : ความหมาย

- ๑.นิยามการแพ้ยาซ้ำ : เหตุการณ์ที่ผู้ป่วยได้รับยาที่มีชื่อสามัญทางยาเดียวกันกับยาที่เคยมีประวัติแพ้ แล้วเกิดอาการแพ้ขึ้น เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์ และระบบของโรงพยาบาล
- ๒.ยกเว้น การตั้งใจให้ยาซ้ำ (Rechallenge) ของบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อประโยชน์ในการรักษาหรือมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์

การประเมินว่าเป็นการแพ้ยาซ้ำในโรงพยาบาล

- ผู้ป่วยได้รับยาที่ทราบว่ามีประวัติแพ้ : หมายรวมถึงทั้งจากฐานข้อมูลในระบบของโรงพยาบาลหรือได้รับแจ้งจากผู้ป่วยเองแม้ไม่มีบัตรแพ้ยา
- อาการแพ้เกิดขึ้นที่โรงพยาบาลและจากยาที่ได้รับจากโรงพยาบาลเอง
- ต้องไม่เกิดจากการตั้งใจให้ยาซ้ำ (Rechallenge) ของบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อประโยชน์ในการรักษาหรือมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- ต้องไม่ใช่การแพ้แบบ cross allergy (การแพ้ข้ามกลุ่ม)

นิยามของ Definite ในการลงข้อมูลของ Health object

Definite = การแพทย์จริง

Definite $\neq$ การแพทย์ชำเสมอไปลงข้อมูลการแพทย์ว่าเป็น definite ได้ในกรณีประเมิน Naranjo's algorithm ได้ ≥ 8 คะแนนผู้ป่วยให้ประวัติการแพทย์ชำ (มีอาการแล้วมารับการรักษาที่รพ.ศรีนครินทร์/มีบัตรแพทย์) เกิดอาการแพทย์มาที่ รพ.ศรีนครินทร์

จากการทบทวนข้อมูล ADR ในระบบ HO

รายละเอียด	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
Definite	59 (2.07)	54 (1.93)	64 (1.54)	3 (0.11)
Doubtful	7(0.25)	0 (0)	6 (0.14)	4 (0.15)
Possible	848 (29.81)	726 (25.96)	1,088 (26.15)	792 (29.50)
Probable	961 (33.78)	1,004 (35.90)	1,404 (33.75)	796 (29.65)
ไม่ระบุข้อมูล	970 (34.09)	1013 (36.22)	1,598 (38.41)	1,090 (40.60)
รวม	2,845 (100)	2,797 (100)	4,160 (100)	2,685 (100)

นำส่วนที่ลงข้อมูล Definite มาทบทวน

- แพ้ยาซ้ำ โดยระบบยาของ โรงพยาบาล เพิ่มมา 3 เคส รวมเป็น 6 เคส
- เป็น Definite จากการตั้งใจ rechallenge 2 เคส
- เป็น Definite จากการผลตรวจยีนส์แพ้ยา 2 เคส
- เป็น Definite จากแพ้ยาโดยรับจากนอกโรงพยาบาลและมารักษาที่ รพศรีนครินทร์ 2 เคส
- เป็น Definite จากการแพ้อาหาร คือ กล้วย 1 เคส
- ลงข้อมูลผิดพลาด 9 เคส

กรณีที่ลงใน HO ว่า definite

1. JQ3184 (นางทองสอน) : Carboplatin

- เคยมีอาการคัน ผื่นขึ้น คลื่นไส้อาเจียน -> hold และ ให้ต่อได้จนครบ ไม่มีอาการ
- cycle ต่อไปได้รับยาแล้วมีอาการรุนแรง

✓ Definite เนื่องจากมีการ rechallenge carboplatin (คะแนน Naranjo's = definite)

✗ แพียซ้ำจากโรงพยาบาล

2. JZ7336 (นายจันทร) : Allopurinol

- ผู้ป่วยตรวจพบยีน HLA-B*5801 positive

✗ Definite

✓ ควรแก้ไขเป็น Probable/Possible เนื่องจากไม่ได้ rechallenge

✗ แพียซ้ำจากโรงพยาบาล

กรณีที่ลงใน HO ว่า definite

3. JM7659 (นางบุญโฮม) : Carboplatin

- ผู้ป่วยได้ carboplatin มาแล้ว 6 cycle -> เกิด Anaphylaxis รอบถัดมา หลังจากเกิดไม่ได้รับยานี้อีก

Definite

ควรแก้ไขเป็น Probable เนื่องจากไม่ได้ rechallenge -> คะแนน Naranjo's = 7

แพ้ยาซ้ำจากโรงพยาบาล

4. KF9235 (นายธีรภัทร) : Amoxicillin

- definite จากประวัติผู้ป่วยเคยได้ AMK แล้วมีอาการแพ้เหมือนกับครั้งก่อนหน้าที่เคยได้รับ amoxicillin
- เป็นการแพ้ยาซ้ำ แต่ไม่ได้เกิดที่รพ.ศรีนครินทร์

Definite

แพ้ยาซ้ำจากโรงพยาบาล : ไม่ได้เกิดที่รพ.ศรีนครินทร์

กรณีที่ลงใน HO ว่า definite

5. KI5087 (นายดาว) : Ceftazidime (10/21)

- มีประวัติได้ Ceftriaxone 10 วัน (3/21) -> แพ้แบบ Anaphylaxis

 Definite

 ควรแก้ไขเป็น Probable เนื่องจากไม่ได้ rechallenge

 แพียซ้ำจากโรงพยาบาล

6. KR0585 (นางบันทึก) : Carbamazepine

- แพ้แบบ Anaphylaxis

 Definite

 ควรแก้ไขเป็น Probable เนื่องจากไม่ได้ rechallenge

 แพียซ้ำจากโรงพยาบาล

กรณีที่ลงใน HO ว่า definite

7. JP8935 (นางดอกไม้) : Carboplatin

- ประวัติได้รับ Carboplatin C2 เกิด Mild CMT Allergy (ผื่น) -> manage ให้ CPM&slow rate CMT
- จากนั้นได้รับ Carboplatin C3 เกิด Anaphylaxis (generalized MP rash)
- แพ้แบบ Anaphylaxis

Definite

แพ้ยาซ้ำจากโรงพยาบาล

8. KF6998 (อ.ส.แดง) : Allopurinol

- 2/5/2022 minor EM สงสัย Lenalidomide, allopurinol consult skin แนะนำ rechallenge ได้
- 5/8/2022 admit เจ็บคอ ไอ เหนื่อยเพลีย ผื่นขึ้นหนาที่ขาลามมาลำตัว เจ็บซารอบๆปาก ปากลอก ไม่มีแผลในปาก ไม่มีไข้
- HLA-B*5801 positive (ผลออก 15/8/22 -> สง ALL 17/8/22)

Definite

แพ้ยาซ้ำจากโรงพยาบาล : แพทย์ตั้งใจ rechallenge

Naranjo's algorithm

Anaphylaxis, SJS, TEN

Question	Yes	No	Do Not Know	Score
1. Are there previous conclusive reports on this reaction?	+1	0	0	+1
2. Did the adverse event appear after the suspected drug was administered?	+2	-1	0	+2
3. Did the adverse event improve when the drug was discontinued or a specific antagonist was administered?	+1	0	0	+1
4. Did the adverse event reappear when the drug was readministered?	+2	-1	0	+2
5. Are there alternative causes that could on their own have caused the reaction?	-1	+2	0	+2
6. Did the reaction reappear when a placebo was given?	-1	+1	0	
7. Was the drug detected in blood or other fluids in concentrations known to be toxic?	+1	0	0	
8. Was the reaction more severe when the dose was increased or less severe when the dose was decreased?	+1	0	0	
9. Did the patient have a similar reaction to the same or similar drugs in any previous exposure?	+1	0	0	
10. Was the adverse event confirmed by any objective evidence?	+1	0	0	+1
Total Score:				9

DEFINITE

RCA: จาก excel

มีประวัติแพ้ยาใน MAR แต่ไม่ลงประวัติแพ้ยา

2020

Cause: พยาบาลคัดลอกคำสั่งยาในใบ MAR แต่ไม่ลงประวัติแพ้ยา ซึ่งผู้ป่วยมีประวัติแล้วในใบ MAR เดิม

Solution:

- ชักประวัติการแพ้ยาก่อนให้ยา และส่งต่อข้อมูลอย่างต่อเนื่องทุกเวช
- ติดป้ายแพ้กันที่หน้าเพิ่มประวัติเมื่อมีประวัติแพ้ยา
- ทบทวนกระการคัดลอกยาลงในใบ MAR และการยกรายการยาใช้ต่อเนื่องในใบ MAR
- ระบบ HO ล็อกการเบิกยาหากมีประวัติแพ้ยาในระบบ
- มอบหมายผู้รับผิดชอบดูแลการป้องกันการแพ้ยาอย่างต่อเนื่องโดยทำโครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้
ประเมินการแพ้ยาในหอผู้ป่วย กว. 7/1

RCA: จาก excel

มีการสื่อสาร แต่ไม่มีเอกสารการแพทย์เป็นลายลักษณ์อักษร

2020

Cause: ผู้ป่วยมีประวัติแพ้สารทึบรังสี + มีการสื่อสารให้ทีมการตรวจรับทราบ **แต่ไม่พบเอกสารที่แนบไว้** ในขณะที่ผู้ป่วยเข้ารับการตรวจ ส่งผลให้ฉีดสารทึบรังสีชนิดเดิมที่ผู้ป่วยเคยแพ้

Solution:

- ทบทวนแนวปฏิบัติการฉีดสารทึบรังสี
- ทบทวนการ Identify การบริหารสารทึบรังสี
- พัฒนานวัตกรรมสื่อสาร เช่น บัตรคำสื่อสารข้อความว่า
 - ให้เปลี่ยน CM เป็น.....
 - มีประวัติแพ้ IO,Ultravist ,Om,Xene, Visipaque
 - ติดสติ๊กเกอร์ตำแหน่งที่แทงเข็มระบุสารทึบรังสีที่แพ้

RCA

